

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Svenska för tidiga skolår, 20 poäng

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

VÅRTERMINEN 2007

Kurs SVENSKA FÖR TIDIGA SKOLÅR, 20 POÄNG
Teaching Swedish to Young Learners, 20 credit points

Kursid LSTA04

Poäng 20

Nivå A

Ämneskod LÄA

Utbildningsområde HU 80%, LU 20%

Allmänt Kursen utgör en specialisering inom lärarprogrammet och syftar till att de studerande skall bygga på sin kompetens för att undervisa i de tidiga skolåren ungefär upp t.o.m. skolår sju.
I kursen uppmärksammas kontinuerligt följande:

- skönlitteratur som stoff i undervisningen
- att bemöta barns varierande behov i undervisningen, t ex utifrån interkulturella eller kognitiva perspektiv
- studentens egen skrivutveckling
- läromedel

Mål Kursen syftar till att studenterna utvecklar sin förmåga att undervisa i svenska i grundskolans tidiga skolår.

De studerande förväntas tillägna sig sådana ämnesdidaktiska kunskaper och färdigheter att de kan

- leda ett språkutvecklande arbete i skolan i överensstämmelse med skolans styrintstrument
- stimulera elevernas intresse för språk, litteratur och andra kulturyttringar och deras vilja att använda litteratur, film och teater för förståelse av sig själva och sin omvärld
- stimulera elevernas lust att berätta och gestalta i text, bild och drama
- stödja elevernas färdigheter att söka och kritiskt granska information
- dokumentera och bedöma elevers lärande

De studerande förväntas utveckla kunskaper om

- svenskämnet i skolan, kursplaner i svenska samt varierande ämnesuppfattningar
- språkets funktion och språkutvecklingens villkor (fördjupning av LSMUTV)
- det svenska språkets system och bruk
- språksociologi
- grannspråk och minoritetsspråk i Sverige
- barns- och ungdomars kultur- och medievanor

- barn- och ungdomslitteratur och grundläggande litteraturteori
- läs- och skrivprocesser (fördjupning av LSMUTV)

Dessutom skall de studerande genom kursen utveckla

- sin förmåga att skriva och tala en funktionell och vårdad svenska
- sina metakognitiva färdigheter.

Innehåll

Barn- och ungdomslitteratur, 5 poäng

Perspektiv på barn- och ungdomslitteraturen
Den litterära bilderboken
Litteraturdydidaktik
Berättande i film

Språkets form och funktion, 5 poäng

Språket som system och bruk
Språkhistorisk orientering
Språksociologi
Grannspråk och minoritetsspråk i Sverige

Tal- och skrivstrategier, 5 poäng

Svenskämnet i skolan
Skrivpedagogik
Metodik
Handböcker och andra språkliga hjälpmedel
Bedömning, nationella prov och diagnoser
Talstrategier i skolan

Kreativ svenska, 5 poäng

Lyrik och musiktexter
Eget litterärt skapande
Att stimulera barn till frigörande språklekar och lyriksskrivning
Dramatisk gestaltning på litteraturens grund
Skolbibliotekens funktion
Muntlighet i skolan

Förkunskaper

Kursen Läs-, skriv- och matematikutveckling (LSMUTV) eller motsvarande.

Kursuppläggning

Undervisningen innefattar föreläsningar, seminarier och praktiska övningar. Läsning av skönlitteratur integreras i samtliga kurser.

Examination

Examinationen sker både individuellt och i grupp, både skriftligt och muntligt. Kursen betygsätts med betygen Underkänd, Godkänd, eller Väl godkänd. För godkännande krävs, utöver godkänd examination, aktivt deltagande i obligatoriska inslag som seminarier och övningar. För betyget Väl godkänd krävs minst att två delkurser om vardera 5 poäng betygsatts som Väl godkänd.

Kursvärdering

Kursvärdering sker på schemalagd obligatorisk tid enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Kurslitteratur

Förtecknas i bilaga.

Svenska för tidiga skolår, 20 poäng

Antal sidor

Barn och ungdomslitteratur, 5 poäng

Alleklev, Birgitta & Lindvall, Lisbeth. <i>Listiga räven smyger vidare</i> : En bok för alla	75 s
Chambers, Aidan (1998). <i>Böcker inom oss: om Boksamtal</i> Stockholm:	
Rabén och Sjögren	170 s
Ejemann/Molloay (2001). <i>Metodboken – svenska i grundskolan</i> . Stockholm: Liber	50 s
Lindö, R. (2005). <i>Den meningsfulla språkväven</i> . Lund: Studentlitteratur	
Nettervik, Ingrid (2002). <i>I barnbokens värld</i> . Malmö: Gleerup	
(Enligt lärares anvisningar).	150 s
Skolverket (2000). <i>Grundskolan: Kursplaner och betygskriterier</i> . Stockholm: Fritzes	
<i>Film- och mediepedagogik i skolan – en seminarierie. (2001)</i> Skolverket.	
Tillkommer: ett antal artiklar	ca 100 s

Skönlitteratur för barn och ungdom:

Defoe, Daniel. *Robinson Crusoe* eller Twain, Mark. *Tow Sawyers äventyr*
Holm, Annika. *Olles nya cykel*
Kierkegaard, Ole Lund. *Gummi-Tarzan*
Lindgren, Astrid. *Ronja Rövardotter, Bröderna Lejonhjärta, Pippi Långstrump och Pippi Långstrump i Söderhavet*
Milne, A.A. *Nalle Puh* (Ej förkortad eller bearbetad)
Nilsson-Brännström, Moni. Någon *Tsatsiki-bok*
Pohl, Peter. *Janne min vän*
Thor, Annika. En ö i havet
Thydell, Johanna. *I taket lyser stjärnorna* eller Kadefors Sara. *Sandor Slash Ida*
En fantasybok, väljs från lista.

Ytterligare två moderna barn- och ungdomsböcker. (Valda med kursdeltagarna)

Språkets form och funktion, 5 poäng

Ejeman, G. & Molloy, G. <i>Metodboken</i> . Svenska i grundskolan. Stockholm:	
Almqvist & Wiksell (s. 13-17; 191-217; 319-336)	47 s
Einarsson, J.(2004). <i>Språksociologi</i> . Lund: Studentlitteratur	360 s
Frennberg, S. & Sondén, M. (1990). <i>Lilla rättstavningsläran</i> . Stockholm:	
Natur & Kultur	64 s
Lindström, F. (2001) <i>Världens dåligaste språk</i> . Tankar om språket och	
människa idag. Stockholm: Bonniers	
Regeringskansliet SOU 2002: 27 Mål i mun – Förslag till handlingsprogram för	
svenska språket. www.regeringen.se	
Svenska språknämnden (2005). <i>Språkriktighetsboken</i> . Stockholm: Norstedts	
Akademiska förlag	413 s
<i>Sveriges officiella minoritetsspråk: en kort presentation</i> .(2003)	
Stockholm: Småskrifter utgivna av Svenska språknämnden 2003	70 s

Skönlitteratur på grannspråk ca 250 s
 Stencilerat material i grannspråk, interkulturell kommunikation och språkhistoria
 (tillhandahålles av lärare)

Tal- och skrivstrategier, 5 poäng

Allard, B., Rudqvist, M., Sundblad, B. (2001). *Nya lusboken*. Stockholm: Bonnier utbildning 172 s
 Bergöö, K., Jönsson, K., Nilsson, J. (1997). *Skrivutveckling och skrivundervisning*. Lund: Studentlitteratur 200 s
eller McCormick Calkins, L. (2001). *Skrivundervisning*. Mölnlycke: Utbildnings- staden AB 592 s
 Bergö, K. & Ewald, A. (2003). *Liv, identitet, kultur – om utredningen Att lämna skolan med rak rygg och svenska som ett demokratiämne*. Utbildning och demokrati nr 2, 2003. Örebro universitet
 Ejeman, G& Molloy, G. (red) (senaste upplaga) *Metodboken. Svenska i grundskolan*. Stockholm: Almqvist & Wiksell ca 50 s
 Liberg, C. (2003). Flerstämmighet, skolan och samhällsuppdraget i *Utbildning och demokrati nr2, 2003* LPO 94 ca 18 s
 Prage, S. & Svedner, P. O. (2000). *Tala, Samtala, Lära*. Om lärares och elevers tal i undervisningen. Uppsala: Kunskapsföretaget i Uppsala 43 s
 Ruhnström, L. (2002). *POS – processororienterad skrivning*. Stencilerat kompendium 20 s
 Skolverket (2000) Kursplaner för grundskolan. Svenska
Skrivandet som redskap (1996) Svenskläraryrskrift 1996. ca 100 s
 Stencilerat material ca 30 s
 Teleman, U. (1991). *Lära svenska. Om språkbruk och modersmålsundervisning*. (Skrifter utgivna av svenska språknämnden) Stockholm: Almqvist & Wiksell (s 7-38) 31 s
 Dessutom en fördjupande skrivpedagogisk text vald i samråd med lärare. ca 100 s
 Skönlitteratur ca 200 s

Kreativ svenska, 5 poäng

Althoff, J. & Nyberg, R. (2003). *Ordförrådet* Stockholm, Alfabeta 288 s.
 Artén, A. & Widerberg, S. (red) *Kärlek och uppror*. Stockholm: En bok för alla. 295 s
 Backlund, B. (1991). *Inte bara ord. En bok om talad kommunikation* 205 s
 Bemanna skolbiblioteken – ett verktyg för skolutveckling. Kan laddas ner från <http://www.skolbiblioteksgruppen.se> 50 s
 Ejeman, G. & Molloy, G. (1997). *Metodboken. Svenska i grundskolan*. Stockholm: Almqvist & Wiksell 30 s
 Heard, G. (1989). *Allt gott på jorden och in solen*. Göteborg: Daidalos 191 s
 Järleby, Anders (2005). *Spela roll, kreativt lärande med teater och drama*, Skara. Pegasus 150 s
 Toijer-Nilsson, Ying (1987) ”...min svaga punkt är att jag skriver vars”. *En studie i Britt G Hallqvists lyrik*. (Tillhandahålles av institutionen) 18 s
 Widerberg, S & Widerberg, G (red). (1989) *Barnens versbok*. Stockholm: En bok för alla. 261 s
 Wolf, L. (1997). *Till dig en blå tussilago*. Lund: Studentlitteratur 127 s
 Barn- och ungdomslitteratur i anslutning till något valt tema i samråd med kursansvarig. Ca 400 s

Referenslitteratur:

Grammatikövningar www.lhs.se/~gunkol/nygram

Hultman, T.G. (2003). *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm: Svenska Akademien

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklasser och fritidshemmet

(1998)Lpo 94 Stockholm. Fritzes

Skolverket 2000. Kursplaner och betygskriterier. Stockholm: Fritzes

Svenska språknämnden. *Svenska skrivregler* (senaste upplaga) Stockholm: Almqvist & Wiksell